

Aqua Spiegel

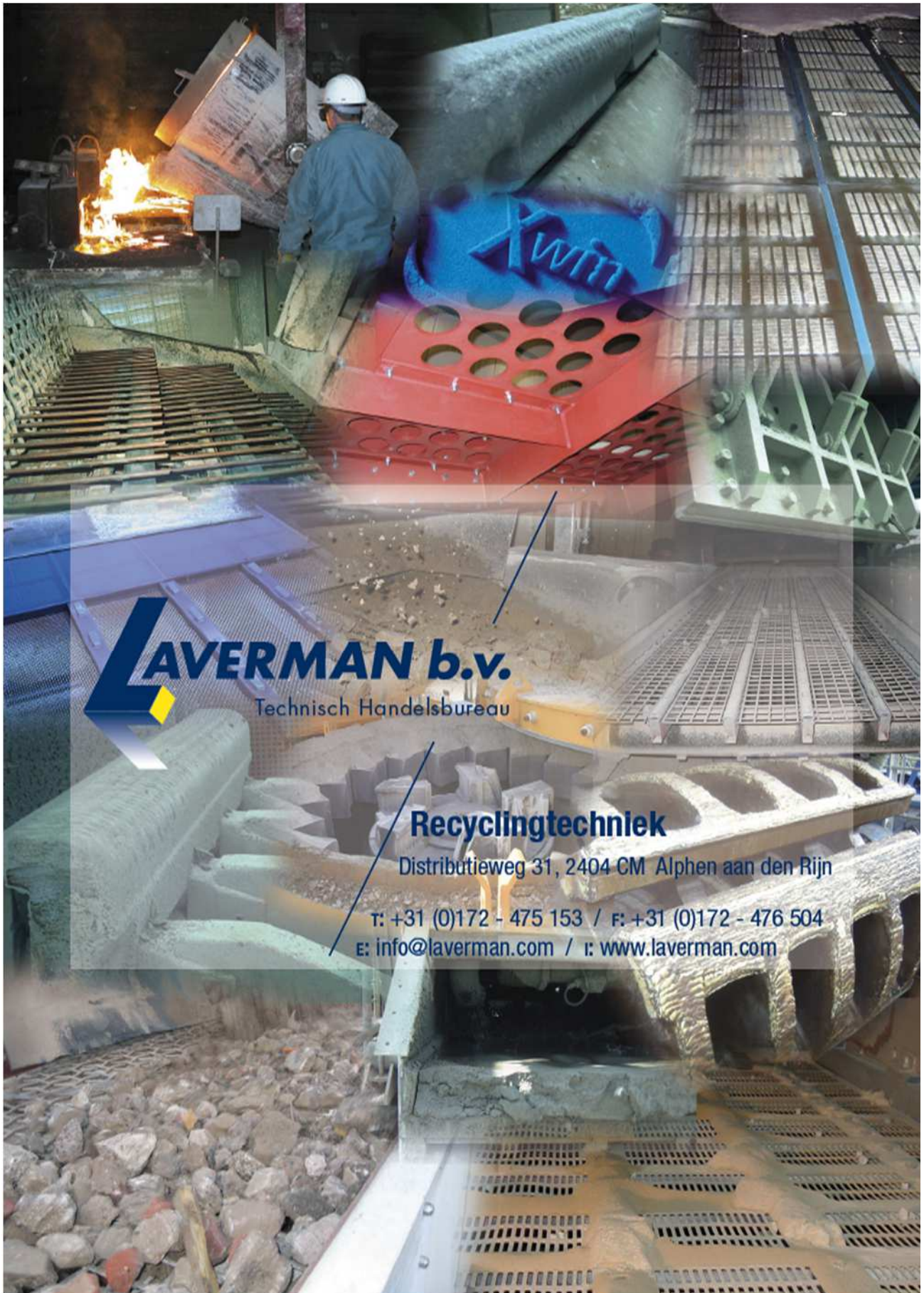
Maandblad van vivariumvereniging

De Natuur In Huis

*Alphen aan den Rijn
Opgericht 24 november 1936*

Januari 2013

LAVERMAN **b.v.**
Technisch Handelsbureau

Recyclingtechniek

Distributieweg 31, 2404 CM Alphen aan den Rijn

T: +31 (0)172 - 475 153 / F: +31 (0)172 - 476 504

E: info@laverman.com / I: www.laverman.com

Colofon:

"DE NATUUR IN HUIS"

VERENIGING VOOR ALPHEN AAN DEN RIJN EN OMSTREKEN.

Aangesloten bij de Nederlandse Bond 'AQUA TERRA' (NBAT).

BESTUUR:

Voorzitter: **Jaap Liefing**, Buitenhoflaan 36, 2353 MB, Leiderdorp
voorzitter@denatuurinhuis.nl

Secretaris: **Hans Kiers**, Voorweg 56, 2391 AE, Hazerswoude-dorp
dekiersjes2@hetnet.nl of
secretaris@denatuurinhuis.nl

Penningmeester: **Pieter van Tol**, Morgen 22, 2408 RL, Alphen aan den Rijn
Tel.: 0172-426451, Mirjam35@casema.nl of
penningmeester@denatuurinhuis.nl

Bibliothecaris: **Cees Plomp**, Brabantstraat 168, 2408 GD, Alphen aan den Rijn
Tel.: 0172- 492011, ceesrietplomp@casema.nl

Commissaris: **Vacature**

CLUBAVOND: Elke 2e en 4e dinsdagavond 20.00 uur in activiteitencentrum
"Westerhove", Anna van Burenlaan 147, 2404 GB, Alphen a/d Rijn

---

CONTRIBUTIE: € 59,00 per jaar voor A-leden vanaf 18 jaar,
€ 31,00 per jaar voor leden onder 18 jaar,
€ 25,00 per jaar voor B-leden en
€ 20,00 per jaar voor huisgenootleden, bij vooruitbetaling te voldoen
op bankrekening ABN/AMRO nummer 5691.85734, t.n.v.
Penningmeester "De Natuur In Huis" te Alphen a/d Rijn.

Redactie Aqua Spiegel: Koen van Vliet (redactie@denatuurinhuis.nl)

De Savornin Lohmanlaan 5, 3445 VD, Woerden

Internet: <http://www.denatuurinhuis.nl> (webmaster@denatuurinhuis.nl)

E-mail: Zie adressen op de internetpagina of hierboven

Wat leest u in deze "Aqua Spiegel"?

Wat komen gaat	5
Vraag en aanbod.....	5
8 januari - Nieuwjaarsdrankje en Onderhoud Westerhove aquarium.....	6
Notulen Jaarvergadering 2012.....	7
Verslag Secretaris over het jaar 2012.....	9
Controle kas / jaarverslag.....	10
Zomaar.....	11
THEMA: Naamgeving bij planten en dieren.....	12

ROLECO
Alphen a/d Rijn

PARKET

PARKETMEESTER®

A. v. Leeuwenhoekweg 11-13
2408 AL Alphen a/d Rijn

Uw specialist in:

■ <i>Traditionele parketvloeren</i>	■ <i>Laminaatvloeren</i>
■ <i>Lamelvloeren</i>	■ <i>Schuren/Lakken/Oliën</i>
■ <i>Massieve vloerdelen</i>	■ <i>Restauratie en Onderhoud</i>

0172-43 66 53   **www.parketmeester .nl**

Wat komen gaat . . .

De online agenda staat op: <http://bij.denatuurinhuus.nl>

8 januari   Nieuwjaarsdrankje en Onderhoud Westerhove aquarium

De rest van de agenda wordt volgende maand geplaatst

Vraag en aanbod

U kunt in de Aqua Spiegel ook uw overbodige aquariumartikelen aanbieden of uw kreet om een bepaald plantje of visje hier plaatsen. Je weet nooit wat er van komt...

De volgende items zijn bij de redactie ontvangen:

Bij Hans (zie colofon voor details):

- Uitzwemmer 90x30x30
- Uitzwemmer 70x30x30

tegen elk aannemelijk bod.

8 januari - Nieuwjaarsdrankje en Onderhoud Westerhove aquarium

---

Op 8 januari zullen we bij elkaar komen om het nieuwe jaar goed te beginnen en elkaar het beste te wensen.

Zoals afgesproken in de jaarvergadering gaan we gelijk maar aan de slag met het Westerhove aquarium. Nu de algenplaag een beetje aan het verminderen is moeten we gelijk het ijzer maar smeden als het heet is en de bak gaan vullen met nieuwe planten en vissen.

Werkzaamheden:

- Vissen uitvangen die niet meer gewenst zijn
- vuil afhevelen
- Planten groeperen en herplaatsen indien nodig
- Eventuele nieuwe planten een plek geven
- Bepalen welke bewoners we gaan toevoegen en wat de bak eventueel nog meer nodig heeft.
- Gezellig praatje/discussie

Hiervoor hebben we wel wat overtollige planten van u nodig. Wilt u als u wat u kunt missen dit meenemen naar deze avond zodat we er weer een gevuld geheel van kunnen maken. Mocht u vissen kwijt willen dit graag even in overleg met een van de bestuursleden.

Notulen Jaarvergadering 2012

Jaap opent om 20:10 de vergadering in de activiteitenzaal van Westerhove.
Aanwezigen: Willem, Agnes, Pieter, Jaap, Cees, koos, Hans, Teun (later)
Er is 1 afmelding binnen gekomen van Edwin.

Notulen jaar vergadering 2011: Deze zijn goedgekeurd

Ingekomen Stukken: Er is een brief gekomen van de collega vereniging uit Den Haag dat ze er per 1 december mee zijn gestopt. De reden was niet dat ze geen leden hadden maar dat er geen belangstelling meer was voor de georganiseerde avonden.

- De penning meester van de NBAT E. ter Beek is weer volledig genezen verklaard en heeft zijn taak weer opgepakt.
- Het NBAT pand is nog niet verkocht maar men is er volop mee bezig. Ook is het "Orde op zaken" stellen waar het huidige bestuur mee bezig is aardig zijn vruchten aan het afwerpen op financieel gebied. Het huidige aantal NBAT leden bedraagt nu nog zo'n 2500.

Verslag Secretaris:

Om de een of andere onverklaarbare reden is het verslag van de secretaris niet bekend gemaakt in de aquaspiegel terwijl dit wel gemaakt was. U vindt dat in deze aquaspiegel.

Verslag Penningmeester:

Hieruit blijkt dat we financieel minder ingeteerd zijn als dat we begroot hadden. Dit mede doordat we dit jaar 75 jaar bestonden en hiervoor een bijdrage hebben gehad van de NBAT.

Verder was het voorstel van Pieter om de contributie iets te verhogen met de verhoging van de NBAT mee. Dit betekende wel dat we voor A-leden met abonnement op het aquarium de "magische" grens van 60 euro zouden passeren. Dit vonden we gezien de tijd geen goed idee dus houden we de contributie zoals hij nu is.

Lidmaatschap A 59 euro inclusief Het aquarium

Lidmaatschap A 42 euro exclusief Het aquarium

Jeugd leden 32 euro

Huisgenoot leden 18 euro

B-leden 23 euro.

Voor de mensen die niet op deze jaarvergadering waren maar wel belangstelling hebben bij het financieel jaarverslag; Het jaarverslag is op te vragen bij Pieter ter inzage.

Opmerking: De kascontrole was ten tijde van de Jaarvergadering nog niet gedaan. Kascommissie volgend jaar zijn Koen en Koos.

Erelidmaatschap: Erelidmaatschappen moeten op de ledenvergadering goed gekeurd worden. Dit jaar is W. Zaal benoemd tot erelid. Niemand op de vergadering heeft bezwaar.

Westerhove aquarium: Wil en Cees doen sinds een jaar het Westerhove aquarium bijhouden. Dit doen zij met veel liefde en zorg alleen kunnen ze hierbij nog wel af en toe een handje gebruiken. We hebben afgesproken om af en toe een contact avond te plannen om hen hier bij te helpen. Het aquarium is tenslotte ons visite kaartje naar de buitenwereld toe en eigenlijk moet hij er altijd goed uit zien. Ook naar het visbestand zullen we in 2013 eens kijken of we een leuke groep vissen van 1 soort toe kunnen voegen. Nu zit er een allegaartje van vissen in die mensen schenken maar een mooie school zou de aanblik behoorlijk verbeteren.

Contact/verenigingsavonden 2013: De data zijn besproken alleen dinsdag 24 december vervalt ivm kerst avond. Suggesties om Pim Wilhelm, Leo Brand en Erik Prins eens te vragen worden ter harte genomen. Ook zullen we het IVN benaderen om ons een avondje wat te vertellen. Het "voor de bak bij" willen we ook doorzetten. Hier voor zoeken we nog vrijwilligers en anders zullen we nog wat mensen benaderen. Ook zullen we een uitstapje plannen in 2013.

Huiskeuring 2013:

Hier voor is de keurmeester J. Bastiaans al beschikbaar gevonden. Definitieve data zullen nog volgen.

Bestuur: Aftredend en herkiesbaar waren Hans Jaap en Cees en zij zijn met algemene instemming herkozen voor een volgende termijn.

Rondvraag:

-We hebben een behoorlijk bestand Dia's. Wat gaan we hiermee doen en kunnen we ze misschien inscannen?

-Dit jaar zullen we de jaargangen 2011 en 2012 weer in laten binden voor de liefhebbers.

Sluiting:

Om ca. 22:00 uur sluit jaap de vergadering met een klap van de hamer.

Verslag Secretaris over het jaar 2012

Afgelopen jaar is mijn taak vooral geweest om de avonden "gevuld" te krijgen door middel van sprekers en activiteiten en copy aan te leveren voor de aquaspiegel en de huiskeuring te organiseren.

Om met het eerste te beginnen ; dit jaar zijn er een aantal lezingen geweest te weten een garnalenlezing in januari (deze kwam niet zo goed uit de verf, ik wil graag nog een keer een echte lezing over het houden van garnalen zien te regelen), Een reisverslag uit Thailand in februari, een algemene lezing in Maart, een lezing over water met workshop in April. In maart hadden we ook nog de districtskeuringsuitslag waar onze leden Jaap, Koen, Edwin en Teun aan meededen met goede resultaten. In Mei is Hans Meulblok geweest met een verslag uit de Tropen en in juni Leo Brand met een voorjaars/vijverlezing. Na de vakantie zijn we van start gegaan met een zeer leerzame lezing over de evolutie (theorie) van (aquarium) vissen. De rest van het jaar zijn er geen Lezers meer ingehuurd.

We hebben ook zelf wat avonden ingevuld in de vorm van "voor de bak bij" bij de leden thuis en in oktober hadden we een bijeenkomst met hulding van W. Zaal als erelid en het 25 jarige lidmaatschap van C. Plomp. Verder werd deze avond een presentatie gedaan door Jaap over het bemesten van Planten en door Edwin over zijn guppenweek. De veiling avonden bij onze zuster verenigingen zijn door ons wisselend bezocht, volgend jaar zou er weer een veilingavond bij ons kunnen zijn.

Ook dit jaar was het weer gelukt om een keurmeester te vinden in de persoon van Ron van Brakel. In de zoektocht voor 2012 is ook vast een keurmeester voor 2013 vastgelegd in de persoon van J. Bastiaans. Ook dit jaar hadden we weer 8 deelnemers. 7 in de categorie A1 en 1 in de categorie A2 op zondag 28 oktober. De uitslagavond is op 27 november.

Voor het volgend jaar zou ik graag wat suggesties voor de invulling van de AS zien en ideeën voor lezingen of andere invulling van avonden. Wat mij betreft gaan we door met de contactavonden bij leden thuis en misschien kunnen we ook af en toe een avond aan het Westershove aquarium werken als zijnde een contactavond.

Controle kas / jaarverslag

Verslag Kascontrole commissie 2012

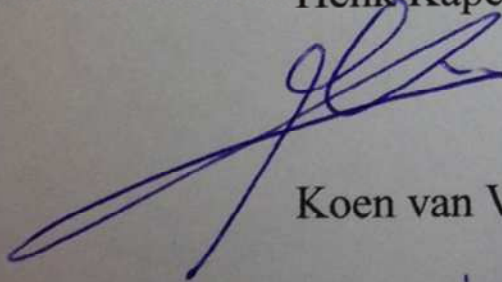
Op woensdag 19 december 2012 hebben wij ten huize van onze penningmeester Pieter van Tol, de clubboeken gecontroleerd.

We hebben geconstateerd dat onze clubfinanciën punctueel worden beheerd en hebben geen onregelmatigheden kunnen vinden.

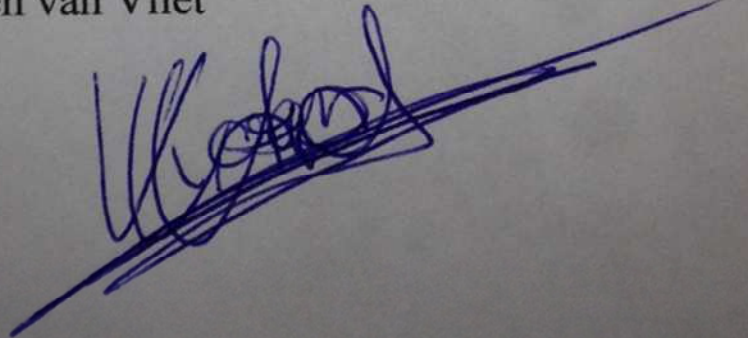
Wij stellen de ledenvergadering daarom voor om de penningmeester voor zijn goede beleid te dechargeren.

Alphen aan den Rijn, 19 december 2012.

Henk Kaper:

Koen van Vliet

Oftewel, alles zag er keurig verzorgd uit bij de administratie van Pieter. Henk en ik konden er geen gaten in schieten.

Dank je wel, Pieter. Zowel voor de koffie, maar te meer voor de bewezen diensten als administrateur.

Koen.

Zomaar...

Heeft u een leuk verhaal, een spannende gebeurtenis meegemaakt of iets interessants gelezen, stuur dan deze copy voor de 15de van de maand naar de redactie onder het volgende adres:

Koen van Vliet
De Savornin Lohmanlaan 5
3445 VD, Woerden

Of makkelijker voor de redactie:
redactie@denatuurinhuus.nl

De Technische Adviescommissie van "De Natuur in Huis"

**Hebt u problemen in uw liefhebberij of
hebt u vragen waarop u geen antwoord kunt vinden?**

Raadpleeg dan de

Technische Advies Commissie

**DESKUNDIGE LEDEN ZULLEN U GAARNE VAN DIENST ZIJN MET HUN ADVIES
OP AL UW PROBLEMEN EN VRAGEN!**

NEEM VOOR ADVIES CONTACT OP MET:

Wim Zaal, Boterbloemweg 86, 2403 TT Alphen a/d Rijn Tel.: 0172-433015

2000 m² vijver en aquariumcentrum

Vital Fish is groot geworden met de beste vijvervis. Daar komen nu aquariumvissen bij. Bij ons kunt u dus ook terecht voor uw tropische vissen, zoals de cichlide en discusvis, groepsvissen en, niet te vergeten, de bodemvis. Heeft u nog geen aquarium? Ook dan bent u bij ons aan het juiste adres.

Want naast de standaard aquaria en aquariummeubels, kunnen wij ze ook voor u op maat maken. Voor de aankleding hebben we een ruim assortiment aan waterplanten. En voor de inwendige vis: voer van diverse topmerken. Onze verkopers hebben veel ervaring opgedaan in de aquaristiek en willen hun ervaringen graag met u delen. Kom dus eens langs voor een gedegen advies en verbaas u over de onderwaterwereld van Vital Fish.

Onze openingstijden zijn: ma. 13.00 tot 18.00 uur,
di. t/m do. van 9.00 tot 18.00 uur, vrij. van 9.00 tot 21.00 uur.
za. van 9.00 tot 17.00 uur.

Van begin april tot eind augustus ook zondag open,
van 10.00 tot 16.30 uur

DEN HAM 23^A, 2771 WX BOSKOOP, TEL 0172-211074
FAX 0172-211674, E-mail JOB@VITALFISH.COM
WWW.VITALFISH.COM

THEMA: Naamgeving bij planten en dieren

❖ **Inleiding**

De naamgeving van aquariumplanten en aquariumdieren is bij ons hobbyisten nog al eens een ondergeschoven kindje. Veel hobbyisten vinden de wetenschappelijke namen vaak overbodig, onbegrijpelijk en moeilijk. Soms kunnen we er echter niet omheen, willen we precies weten over welk plantje of visje we het hebben. Alleen de naam *Echinodorus* of *Apistogramma* gebruiken is niet voldoende. Deze geslachten hebben zoveel soorten, dat wanneer je een Nederlandse naam of alleen die ene wetenschappelijke naam gebruikt, je eigenlijk nog niets weet. Allerlei geleerden hebben zich daar de laatste paar honderd jaar op gestort en allerlei regeltjes doen laten verschijnen. Aan mij de eer om jou in deze materie een beetje thuis te maken.

❖ **Waarom wetenschappelijke namen?**

Voor beroeps- en amateurbiologen, kwekers, hoveniers en aquariumhouders, kortom voor iedereen die wel eens met planten of dieren te maken heeft is kennis van de namen hiervan onmisbaar. In het dagelijks gebruik is een volksnaam voor een plant of dier voldoende, maar er zijn veel volksnamen, en veel talen. Bovendien zijn er binnen een taal natuurlijk geen volksnamen voor alle planten en dieren van de wereld. Ter illustratie: In Nederland en België komen zo'n 1500 soorten planten voor, waarvoor door een bilaterale commissie volksnamen vastgesteld zijn. Maar over de hele wereld zijn er misschien wel 500.000 soorten planten waarvan de overgrote meerderheid natuurlijk geen Nederlandse volksnaam heeft.

Wanneer wij het hebben over 'hoornblad' weten we welk plantje daar bij hoort, maar als je die naam tegen een Irakees uit de moerassen bij Basra zegt, weet hij niet waar je het over hebt, terwijl hoornblad daar ook volop voorkomt. Als je de naam *Ceratophyllum demersum* had gebruikt, had hij het misschien wel geweten. Nog maar een voorbeeldje: Soms worden vanuit Australië eieren van regenboogvissen met de post naar Europa verzonden. Dan moet je als geadresseerde en als verzender wel zeker weten dat het om het gewenste soort gaat. Voor internationaal gebruik heeft men lang geleden besloten dat iedere plant of dier maar een juiste naam kan hebben, en daarvoor gebruikt men een zgn. Latijnse naam. Latijn is gekozen, omdat dit eeuwenlang de internationale wetenschapstaal is geweest. Nu Latijn is 'uitgestorven', kleven er aan de toekenning van Latijnse namen bovendien minder nationalistische gevoelens dan aan levende talen zoals Russisch (t.o.v. Tsjetsjenie), Chinees (t.o.v. Tibet), Spaans (t.o.v. Baskenland) of

Duits (t.o.v. de rest van de wereld). Latijn wordt door iedereen als 'werkbaar' gezien.

❖ **Historie**

➤ Carolus Linnaeus (23 mei 1707 – 10 januari 1778)

Carolus Linnaeus was een Zweedse arts en bioloog die de tweeledige of binominale naamgeving voor levende wezens ontwikkelde. Linnaeus' vader, zelf dominee, wilde dat Linnaeus theologie ging studeren. Linnaeus had hierin echter weinig interesse en een leraar wist zijn vader te overreden er in toe te stemmen dat Linnaeus in plaats daarvan medicijnen ging studeren. In 1735 vertrok hij naar Nederland om zijn studie af te maken. Hetzelfde jaar promoveerde hij in de medicijnen aan de Universiteit van Harderwijk (jawel!!). Vervolgens publiceerde hij in 1735 te Leiden zijn *Systema Naturae* waarin hij de systematische nomenclatuur beschrijft.

➤ Nomenclatuur

Het meest revolutionaire aspect van zijn nomenclatuur was dat deze uitging van de seksuele organen van planten. In die tijd was het nog een relatief nieuw gegeven dat planten seksuele organen hadden, en bovendien was het spreken over seksualiteit een groot taboe. Nu maakte Linnaeus juist deze seksuele organen tot de basis van zijn systeem. De planten werden verdeeld in klassen al naar gelang de aantallen vrouwelijke en mannelijke organen per bloem of plant. De seksuele aard van zijn verdeling en het voor die tijd weinig verbloemende gebruik van seksuele termen maakte zijn systeem moeilijk te accepteren voor zijn tijdgenoten.

Het tweede deel van Linnaeus' systeem werd beschreven in zijn *Species Plantarum* (1753). Er bestond nog geen algemene naamgeving van planten, en dezelfde plant had bij verschillende auteurs verschillende namen. Linnaeus zelf bijvoorbeeld liet de geslachtsnaam volgen door een lijst van eigenschappen van een specifieke soort. In *Species Plantarum* koos hij een andere route: De geslachtsnaam gevolgd door een soortnaam. Dit systeem bleek uiterst praktisch en wordt nog steeds gebruikt. Om te voorkomen dat dezelfde plant opnieuw meerdere namen zou krijgen van verschillende biologen ging hij snel aan de slag om alle bekende planten, en later ook dieren, een dergelijke binominale naam te geven. Het namenstelsel van Linnaeus werd nog voor zijn dood door de meeste biologen overgenomen. Talloze soorten werden door hem beschreven en hoewel veel soorten inmiddels zijn heringedeeld ziet men nog steeds de 'L' van Linnaeus vaak achter Latijnse namen van zowel planten als dieren staan.

❖ **Opbouw van wetenschappelijke namen**

Een wetenschappelijke planten- en dierennaam bestaat bijna altijd uit twee delen: de naam van het geslacht en die van het soort. Een bekende aquariumplant is bijvoorbeeld *Eichhornia azurea*, waarin *Eichhornia* staat voor het geslacht en *azurea* voor een (1) soort daarvan. De geslachtsnaam wordt altijd met een hoofdletter geschreven, en de soortnaam altijd met een kleine letter.

Soms kan men binnen een soort kleinere eenheden onderscheiden; de natuurlijke variëteiten, en de ondersoorten. De plant of het dier krijgt dan drie namen ('trinomial'). Als voorbeeld: we kennen allemaal het plantje met de naam *Vallisneria spiralis*. Ooit kwam er eens een *Vallisneria* op de markt met gedraaide bladeren. De geleerden vonden dat dit een ondersoort was, en gaven het de naam *Vallisneria spiralis tortifolia*. Blijkbaar dacht men niet aan een nieuw soort, maar aan een lokale variëteit. Waarom, dat is meestal moeilijk te achterhalen. Ook kennen we *Symphysodon aequifasciata* (discusvis) met z'n drie ondersoorten. Te weten: *S. a. aequifasciata*, *S. a. axelrodi* en *S. a. haraldi*. Dit zijn echte, in het wild voorkomende ondersoorten, en niet van die verschrikkelijke kweekvormen, waaraan ik liever geen kilobytes verspil. De derde naam van zo'n ondersoort wordt altijd met een kleine letter geschreven.

De Latijnse namen kennen drie geslachten: mannelijk, vrouwelijk en onzijdig. In het Latijn volgt de soortnaam altijd het geslacht van de geslachtsnaam. Voorbeeldje: *Lysimachia*. Deze naam heeft een vrouwelijke uitgang en de soortnaam krijgt dit dan ook, en wordt dus *nummularia*, en niet *nummularium* of *nummularius*. Wij kennen dit voorbeeldplantje *Lysimachia nummularia* natuurlijk ook als 'penningkruid'. (Maar die Irakees dus niet).

❖ Betekenis van wetenschappelijke namen

Het overgrote deel van de planten en dieren hebben namen gekregen die ergens op gebaseerd zijn. Dit kan van alles zijn: bladkleur, bladvorm, grootte, herkomst, geur of vernoemd naar iets of iemand, enz. enz. Dit is het makkelijkste met een rijtje voorbeelden duidelijk te maken.

<u>LATIJNSE NAAM</u>	<u>BETEKENIS</u>	<u>GESLACHTSNAAM</u>
<u>BETEKENIS SOORTNAAM</u>		
Ceratophyllum demersum:	"Plant met blad als een gewei / hoorn, ondergedoken levend".	
<i>Eichhornia azurea</i> :	"Naar dhr. Eichhorn genoemd, blauw" (hier: blauwe bloemen)	
<i>Lysimachia nummularia</i> :	"Naar Lysimachus genoemd, blad als kleine penningen"	

<i>Barbus hexazona</i> : met zes banden"	"Met baard,
<i>Macropodus opercularis</i> : met kieuwdeksels" (?????)	"Met grote voeten,
<i>Oryzias javanicus</i> : uit Java"	"Bewoner van rijstvelden

Macropodus opercularis

Officieel is het toegestaan om een wetenschappelijke naam te fabriceren van een stelletje verder niets betekenende letters achter elkaar, als het maar Latijns klinkt. Dit wordt echter zelden gedaan. Is ook niet slim, als je daarna als wetenschapper nog serieus genomen wil worden.

❖ **Verandering van de wetenschappelijke naam van een plant of vis**

Dit is, vooral voor hobbyisten, vaak een bron van ergernis. Maar de oorspronkelijke auteur of auteurs kunnen zich volgens huidige opvattingen in de plaatsing van het taxon vergist hebben. Dan wordt het taxon naar een ander geslacht overgebracht, en krijgt daardoor dus een andere naam. Het antennebaarsje is zo'n geval. Jarenlang heette het beestje *Apistogramma ramirezi*. Toen werd het *Microgeophagus ramirezi* en niet lang daarna *Papiliochromis ramirezi*. Dat alles in slechts zo'n jaar of twaalf. Ook kan het zijn dat men niet kan leven met de soortnaam. Deze verandert dan, maar de geslachtsnaam blijft dan zoals het was. Als een naam veranderd is, wordt de naam van auteur die als eerste het object een naam had gegeven tussen haakjes vermeldt, en daarna komt de naam van de auteur wiens naam geldig is. In een publicatie kan je bijvoorbeeld het volgende tegenkomen: *Limnophila aquatica* (Roseburgh) Alston Dit wil zeggen, dat deze plant

zijn huidige naam van dhr. of mevr. Alston heeft gekregen. Echter, voor dat dit gebeurde heeft dit zelfde plantje al een (andere) naam gehad, toen door dhr. of mevr. Roseburgh gegeven. Die naam is echter 'foutief' verklaard, en de naam Roseburgh komt dan tussen haakjes te staan. Als een plant achter z'n wetenschappelijke naam maar een (1) auteursnaam heeft staan, en deze staat niet tussen haakjes, wil zeggen dat hij nog steeds dezelfde naam heeft welke hij de eerste keer kreeg toen hij werd benaamd. Om het ons allemaal nog wat makkelijker te maken, komt het ook wel eens voor dat een naam veranderd is, en dan later blijkt dat de eerst gegeven naam toch correct was. De plant of het dier krijgt dan weer de naam welke het in eerste instantie had, en alles is weer bij het oude. Al die veranderingen zijn voor ons hobbyisten lastig en meestal niet te volgen, voor wetenschappers is het echter van groot belang dat ze de historie van een plantje of visje kunnen achterhalen. Naamsveranderingen zijn in de aquariumhobby vooral berucht bij eierleggende tandkarpers, Malawicichliden, Midden-amerikaanse cichliden en de plantengeslachten *Echinodorus* en *Cryptocoryne*. We zullen er mee moeten leven.

❖ **Naamgeving van nieuwe soorten**

Iedereen die denkt een nieuw taxon te hebben ontdekt mag er, binnen bepaalde grenzen, zelf een naam voor verzinnen. Voor de goedkeuring van een nieuwe naam is zelfs een wetboek samengesteld, dat eens in de zes jaar tijdens een internationaal congres wordt bijgesteld. Een nieuwe naam hoeft geen klassiek Grieks of Latijn te zijn, als men maar iets voorstelt dat nog niet eerder gebruikt is. Het zal duidelijk zijn dat het niet handig is om dezelfde wetenschappelijke naam voor twee verschillende taxa te hebben en daarom gebruikt men in de naamgeving een soort patentrecht: wie het eerst komt, die het eerst maalt, en later gebruik voor iets anders is verboden, maar dit geldt overigens alleen voor de geslachtsnaam. Soortnamen mogen onbeperkt worden gebruikt: Zo kennen we in de hobby *Cabomba aquatica*, *Limnophila aquatica* en *Myriophyllum aquaticum*. Nog een paar visjes: *Astyanax fasciatus*, *Anostomus fasciatus* en *Barbus fasciatus*, en om het af te leren: *Mastocembelus argus* en *Scatophagus argus*.

De nomenclatuur van planten t.o.v. de nomenclatuur van dieren is volledig van elkaar gescheiden. Dezelfde geslachtsnaam kan voor een plant en voor een dier gebruikt worden, maar men doet dat liever niet. Ik ken slechts een voorbeeld: een Zuidamerikaans hagedissengeslacht heet *Dracaena*, en ook de bekende huis- kamerpalmen met die kale, bruine, ongeveer acht cm. dikke stammen en een paar toefjes groene bladeren bovenaan heten *Dracaena*.

❖ **Uitspraak van wetenschappelijke namen**

Hier kunnen we kort over zijn: dat is een 'zooitje'. Niet verwonderlijk, want als je het goed wil doen, is het noodzakelijk dat je perfect oud-Grieks en oud-Latijn kent. Waar precies de klemtoon komt te liggen is zeer complex. Veel nationaliteiten spreken de wetenschappelijke namen uit alsof het namen zijn in hun eigen taal. De wetenschappelijke namen zijn in het leven geroepen om eenheid te krijgen, maar als je een Engelsman een wetenschappelijke naam hoort uitspreken, moet je zestien keer vragen het te herhalen voor je weet over welk plantje hij spreekt. Vaak heeft men het over 'Latijnse namen'. Beter is om het over 'wetenschappelijke namen' te hebben omdat in de nomenclatuur ook veel van oud-Grieks gebruik wordt gemaakt.

Nog even iets over de schrijfwijze. Als het artikel met letters is opgesteld zoals in dit artikel is het gewenst (niet verplicht) om de wetenschappelijke namen cursief te maken. En andersom.

❖ **Tot slot**

Ik hoop dat ik je met dit artikel niet teveel verveeld heb, het onderwerp is iets wat je een beetje moet interesseren. Ook moet ik toegeven dat ik, als boomkweker, dagelijks met allerlei wetenschappelijke namen te maken heb, en heb vroeger zelfs les gehad in deze materie. Het zegt mij waarschijnlijk daarom ook wat meer dan de meeste aquariumhobbyisten.

Een behoorlijk deel van de hoofdstukken in dit artikel heb ik kunnen fabriceren met behulp van het schitterende boek "Verklarend woordenboek van wetenschappelijke plantennamen" door C.A. Backer. Eenmalig uitgegeven in 1936, onveranderd heruitgegeven in 2000. Een pil, zeer aan te raden als je in nomenclatuur geïnteresseerd bent. Nu uitgegeven door L.J. Veen, Amsterdam. ISBN 90 204 5846 9. (In 2000 f.l. 99,-).

650 m² aquarium- en vijverplezier

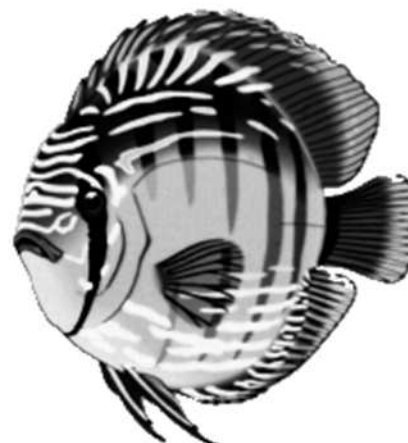
Verloop Aquariumspeciaalzaak biedt u een uitgebreid product-assortiment voor uw zoet- of zeewateraquarium. Wij zijn gevestigd in een groot en modern bedrijfspand in Hazerswoude.

Onze vijverafdeling is inmiddels naar een deur verder verhuisd. De ruime hal, gelegen op nummer 23 is een uitstekende locatie waar u alles kunt vinden voor uw vijver.

Neem eens een kijkje in een van onze winkels. De koffie staat voor u klaar en het is uw bezoek meer dan waard. Voor de kinderen is er een leuke speelhoek ingericht.

VERLOOP
aquariumspeciaalzaak

Engelandlaan 23-25
2391 PM Hazerswoude-Dorp
Int. Trade Center Boskoop
Telefoon: 0172-215569
Internet: www.aqua-verloop.nl

D R U K W E R K

Aan de heer/mevrouw:

 PETS&CO

Voor al uw
aquarium benodigdheden

Wij verkopen o.a. merken als
EHEIM-SERA-TETRA-HS AQUA en **JUWEL**,
Tropische vissen en waterplanten.

Naast de aquarium artikelen hebben we ook

Carnibest

ROYAL CANIN

Eukanuba
Extraordinary Nutrition

Premium Dog Food
**Frank's
Pro Gold**

Wilt u onze folder digitaal ontvangen?
Stuur dan een mailtje naar
buitencentrum@petsenco.com

Iedere donderdagavond
bezorgservice

Vanaf 25 euro gratis bezorgd